॥ लोमश उवाच ॥ सा तानि सर्व्वाणि विवर्ज्जयित्वा भक्ष्याण्यनर्हाणि ददौ ततोऽस्य। १००४०
तान्यृष्यशृङ्गस्य महारसानि भृशं सुरूपाणि रुचिं ददुर्हि। ददौ च माल्यानि सुगन्धवन्ति चित्राणि वासांसि च भानुमन्ति।
पेयानि चाख्याणि ततो मुमोद चिक्रीड चैव प्रजहास चैव सा कन्दुकेनारमताथ मूले विभज्यमाना फलिता लतेव।
गात्रैश्च गात्राणि निषेवमाणा समाश्लिषचासकृदृष्यशृङ्गं। सर्जानशोकांस्तिलकांश्च वृक्षान् सुपुष्पितानवनाम्यावभज्य।
विलज्जमानेव मदाभिभूता प्रलोभयामास सुतं महर्षेः। अथर्ष्यशृङ्गं विकृतं समीक्ष्य पुनः पुनः पीड्य च कायमस्य।
अवेक्ष्यमाणा शनकैर्ज्जगाम कृत्वाऽग्निहोत्रस्य तदापदेशं। तस्यां गतायां मदनेन मत्तो विचेतनश्चाभवदृष्यशृङ्गः। १००४५
तामेव भावेन गतेन शून्ये विनिश्वसन्नार्त्तरूपो बभूव।
ततो मुहूर्त्ताद्धरिपिङ्गलाक्षः प्रवेष्टितो रोमभिरानखाग्रात्। स्वाध्यायवान् वृत्तसमाधियुक्तो विभाण्डकः काश्यपः प्रादुरासीत्।
सोऽपश्यदासीनमुपेत्य पुत्रं ध्यायन्तमेकं विपरीतचित्तं। विनिश्वसन्तं मुहुरूर्द्ध्वदृष्टिं विभाण्डकः पुत्रमुवाच दीनं।
न कल्प्यन्ते समिधः किंनु तात कच्चिद्धुतञ्चाग्निहोत्रं त्वयाऽद्य। सुनिर्णिक्तं स्रुक्स्रुवं होमधेनुः कच्चित्सवत्साऽद्य कृता त्वया च।
न वै यथापूर्व्वमिवासि पुत्र चिन्तापरश्चासि विचेतनश्च। दीनोऽतिमात्रं त्वमिहाद्य किन्तु पृच्छामि त्वां क इहाद्यागतोऽभूत्। १००५०

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि तीर्थयात्रापर्व्वणि ऋष्यशृङ्गोपाख्याने एकादशाधिकशततमोऽध्यायः॥ १११॥

॥ ऋष्यशृङ्ग उवाच ॥ इहागतो जटिलो ब्रह्मचारी न वै ह्रस्वो नातिदीर्घो मनस्वी। सुवर्णवर्णः कमलायताक्षः स्वतः सुराणामिव शोभमानः।
समृद्धरूपः सवितेव दीप्तः सुश्लक्ष्णकृष्णाचिरतोव गौरः। नीलाः प्रसन्नाश्च जटाः सुगन्धा हिरण्यरज्जुग्रथिताः सुदीर्घाः।
आधाररूपा पुनरस्य कण्ठे विभ्राजते विद्युदिवान्तरीक्षे। द्वौ चास्य पिण्डावधरेण कण्ठादजातरोमौ सुमनोहरौ च।
विलग्नमध्यश्च स नाभिदेशे कटिश्च तस्यातिकृतप्रमाणा। तथाऽस्य चीरान्तरतः प्रभाति हिरण्मयी मेखला मे यथेयं।
अन्यच्च तस्याद्भुतदर्शनीयं विकूजितं पादयोः संप्रभाति। पाण्योश्च तद्वत् स्वनवन्निबद्धौ कलापकावक्षमाला यथेयं। १००५५
विचेष्टमानस्य च तस्य तानि कूजन्ति हंसाः सरसीव मत्ताः। चीराणि तस्याद्भुतदर्शनानि नेमानि तद्वन्मम रूपवन्ति
वक्त्रञ्च तस्याद्भुतदर्शनीयं प्रव्याहृतं ह्लादयतीव चेतः। पुंस्कोकिलस्येव च तस्य वाणी तां शृण्वतो मे व्यथितोऽन्तरात्मा।
यथा वनं माधवमासि मध्ये समीरितं श्वसनेनैव भाति। तथा स भात्युत्तमपुष्पगन्धी निषेव्यमाणः पवनेन तात।
सुसंयताश्चापि जटा विषक्ता द्वैधीकृता नातिसमा ललाटे। कर्णौ च चित्रैरिव चक्रवाकैः समावृतौ तस्य सुरूपवद्भिः।
तथा फलं वृक्षमथो विचित्रं समाहरत् पाणिना दक्षिणेन। तद्भूमिमासाद्य पुनः पुनश्च समुत्पतत्यद्भुतरूपमुच्चैः। १००६०
तच्चाभिहत्य परिवर्त्ततेऽसौ वातेरितो वृक्ष इवाथ घूर्णन्। तं प्रेक्षतः पुत्रमिवामराणां प्रीतिः परा तात रतिश्च जाता।
स मे समाश्लिष्य पुनः शरीरं जटासु गृह्याभ्यवनाम्य वक्त्रं। वक्त्रेण वक्त्रं प्रणिधाय शब्दञ्चकार तन्मे जनयत् प्रहर्षं।
नचापि पाद्यं बहुमन्यतेऽसौ फलानि चेमानि मया हृतानि। एवंव्रतोऽस्मीति च मामवोचत् फलानि चान्यानि समाददन्मे।